

Scenario 1: Stor stat, få och stora städer

Samhället fortsätter vara rätt likt dagens – fast med större städer och fler hyrtjänster.

Sverige

Året är 2050. Allt som produceras återvinns och återanvänds. Ordet avfall finns inte längre. Man använder förnybara råvaror när man producerar. Biomaterial från exempelvis skog har blivit allt viktigare. Sverige ligger i framkant när det gäller hållbarhet. Man konsumerar mer tjänster än varor. Istället för att exempelvis köpa nya möbler eller bilar, återvinns och återanvänds gamla produkter och blir till nya. Kläder köps ofta secondhand, och många prioriterar kulturupplevelser som exempelvis konserter eller resor istället för fysiska produkter.

Det är allt vanligare att man hyr istället för att köpa, men om något köps så är det ofta secondhand. Man hyr sina möbler, sin bil och så vidare. Många prenumererar på matkassar och beställer mat för hemleverans.

Sverige är en blandekonomi, det vill säga det finns både privata och statliga företag. Politiska beslut tas för att gynna cirkulär ekonomi, exempelvis genom att förbjuda slöseri på resurser och onödigt slängande. Förnybara material som trä används mycket, till exempel för att bygga hus, möbler och för att ersätta plastmaterial, eftersom plast förbjudits. Staten äger viktiga resurser, som exempelvis skogen, Sverige säljer också mycket trä till utlandet.

Sverige urbaniseras kraftigt, det vill säga fler och fler bor i några få väldigt stora städer. Istället för att bo i stora hus bor många i mindre lägenheter. Stora satsningar görs på exempelvis tågtrafik så att människor kan resa hållbart. Uppvärmning av hus sker med förnybar energi, såsom vind- och solenergi, kompletterat med vattenkraft.

Globalt

Världen år 2050 är ganska lik världen som den ser ut idag. Det finns både fattiga och rika länder. Världens länder kämpar med att bli mer hållbara, men man lyckas inte nå hållbarhetsmålen fullt ut. Den globala uppvärmningen leder i många länder till bland annat skogsbränder, fler stormar som fäller träd och översvämningar eller torka.

Källa: SLU (inspirerat av scenariet "Cirkulär ekonomi i välfärdsstaten" från projektet Bortom BNP-tillväxt. Scenarier för ett hållbart samhällsbyggande)

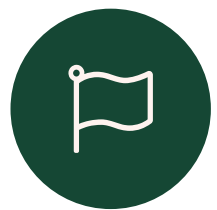
Scenario 2: Digitaliserad gemenskap

Gemensamt ägande, byteshandel och mycket digitalisering.

Sverige

Året är 2050. Sverige har snabbt digitaliserats. Istället för att köpa fysiska produkter är allt mer digitalt, till exempel streaming-tjänster. Det privata och professionella flyter ihop, folk jobbar hemma och har sina fritidsintressen som jobb. Allt mer ägande sker kollaborativt, det vill säga i grupp. Ekonomin präglas av samarbete snarare än konkurrens. Man driver bilpooler, kooperativa skolor, banker och så vidare. Människor går ihop och äger gemensamt exempelvis skog eller vindkraftverk. Detta organiseras ofta i digitala former.

Staten har försvagats och har en ganska liten roll. Det är därför viktigt att tillhöra ett community för att inte hamna utanför samhället. Genom de nätverk och kontakter som man har, framförallt digitalt, så kan man fixa både jobb och de varor och tjänster man behöver. Vänner och kontakter blir viktigare än både familj och övriga samhället. Man äger också mycket tillsammans, både hus och resurser som till exempel skog och odlingar. Man betalar inte så mycket i skatt utan istället betalar man för det man behöver, eller byter tjänster. Det är vanligt att laga och köpa secondhand snarare än att köpa helt nya saker. Man hjälps åt att laga och reparera när något gått sönder, istället för att köpa nytt. Många är delaktiga både i produktion och konsumtion och fokus är främst på varor baserade på förnybara material med så låg miljöpåverkan som möjligt, till exempel material från skogen.

Eftersom det mesta är digitalt spelar det inte så stor roll var i landet man bor. Digitaliseringen minskar också behovet av att resa. Därför väljer många att bo i mindre städer eller gå samman ett större antal personer och bo tillsammans i ett litet samhälle nära skog och natur. I dessa samhällen finns ofta många platser där man kan mötas, låna verkstäder, 3D-skrivare, och storkök där man kan laga mat tillsammans. Man bor ofta ganska litet, istället ses man i olika lokaler för att spela spel, bygga saker eller fika tillsammans.

Globalt

De flesta länder ställer snabbt om till en mer hållbar utveckling. Det sker mycket globalt samarbete, ofta samordnat digitalt. Det blir mer fokus på att människor ska må bra och trivas, och mindre fokus på ekonomisk tillväxt. Industrialiserade länder hjälper utvecklingsländer genom att exempelvis dela med sig ekonomiskt och av ny teknik.

Källa: SLU (inspirerat av scenariet "Kollaborativ ekonomi" från projektet *Bortom BNP-tillväxt. Scenarier för ett hållbart samhällsbyggande*).

Scenario 3: Bondesamhället 2.0

Bondesamhälle där många bor på landet och odlar sin egen mat.

Sverige

Året är 2050. Många är självförsörjande: odlar stor del av sin egen mat, bygger hus av trä från egen skog och tillverkar egna kläder. Man byter varor med varandra lokalt. De flesta har valt att förändra sin egen konsumtion för att leva inom naturens gränser. De flesta har flyttat ut från städerna och bor på landet. Kommuner och mindre regioner har mer inflytande än tidigare, medan staten och de stora företagen har fått mindre betydelse.

Familjen och lokala föreningar har stor betydelse. Man lever ofta tillsammans i större familjer (över generationsgränserna), exempelvis på en gård. Det har blivit mindre lyxkonsumtion, och de flesta fokuserar på att kunna producera mat och annat man behöver. Man köper sällan nytt, men när man köper nytt kommer det från den egna regionen.

Folk reser inte så mycket, och om man reser är det kortare sträckor, exempelvis att man cyklar till grannbyn. Istället för olja används bland annat biobränsle som produceras av lokal skog. Längre resor sker i huvudsak med tåg.

Staten har en mycket liten roll, och har i stort sett helt ersatts av att beslut fattas i den by eller på den plats där man bor. Denna typ av direkt demokrati karaktäriseras av många lokala folkomröstningar.

Globalt

Stora ekonomiska problem och missnöje har inneburit att samhällen splittrats upp och människor fokuserar mer på att klara sig själva och bli självförsörjande. Det blir allt mindre global samverkan. Länderna skyddar sig själva genom att försvåra internationell handel och istället fokusera på lokal och regional produktion.

De länder som kan använder fortfarande olja. Det är svårt att komma överens globalt om att minska utsläppen av växthusgaser. Därför blir det allt större problem i många länder med exempelvis torka och översvämningar, skogsbränder och stormfällningar.

Källa: SLU (inspirerat av scenariet "Lokal självförsörjning" från projektet Bortom BNP-tillväxt. Scenarier för ett hållbart samhällsbyggande)

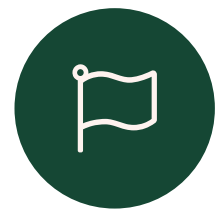
Scenario 4: Robotar och jämlikhet

Robotar och artificiell intelligens (AI) sköter det mesta i samhället.

Sverige

Året är 2050. Allt mer i samhället har automatiserats. Det är robotar som sköter produktionen, varor levereras med drönare och bilar är självkörande. Artificiell intelligens och smarta produkter, alltifrån pratande kylskåp och uppkopplade dammsugare till robot-sjuksköterskor och musikartister, baseras allt mer på algoritmer och teknik istället för att uppgifter sköts av människor. AI-skogsmaskiner och jordbruksrobotar avverkar och skördar smart, så biologisk mångfald kan upprätthållas.

Människor har mer fritid när robotarna gör allt, och arbetstiden har minskat. De flesta bor i städer, men med mer fritid och supermodernt resande som självkörande bilar och svävande tåg är det enklare att bo i städer i alla delar av landet, så i norra Sverige ökar befolkningen.

Allt och alla är digitaliserade och automatiserat. Stora satsningar görs på hållbar energi till de många tekniska produkterna. Många satsningar sker på innovationer och nya uppfinningar, där hållbarhet, förnybarhet och cirkularitet är centrala nyckelord. Människor fokuserar mindre på att äga coola saker, och istället prioriterar många att ha mycket fritid, kunna leva vackert nära naturen och liknande.

Mycket arbete sker hemifrån, där man från sitt vardagsrum exempelvis kan styra avancerade robotar i fabriker hundratals mil bort. Med ökad fritid ökar också intresset för fritidsaktiviteter såsom friluftsliv, ideellt arbete i föreningar och engagemang i samhällsfrågor. Intresset för att tillbringa tid i naturen och turista i skogen ökar. Mer skog lämnas orörd, och istället köper man in mer träprodukter från andra länder.

Globalt

Ojämlikheten minskar både inom och mellan länder. En stor satsning görs på hållbar utveckling, och detta drivs genom tekniska innovationer, så som artificiell intelligens och robotar, exempelvis gällande hållbar energi och skogsbruk. Globalt lyckas man hålla de globala målen gällande utsläpp för att bekämpa klimatförändringar.

Källa: SLU (inspirerat av scenariet "Automatisering för livskvalitet" från projektet *Bortom BNP-tillväxt. Scenarier för ett hållbart samhällsbyggande*).